

Predmet C-830/21

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

23. prosinca 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Hanseatisches Oberlandesgericht Hamburg (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

9. prosinca 2021.

Tužitelj u prvostupanjskom postupku, druga stranka u žalbenom postupku i žalitelj:

Syngenta Agro GmbH

Tuženik, žalitelj i druga stranka u žalbenom postupku:

Agro Trade Handelsgesellschaft mbH

Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (Hanzeatski visoki zemaljski sud, Njemačka)

[*omissis*]

Rješenje

U predmetu

Syngenta Agro GmbH, [*omissis*] Maintal

- tužitelj u prvostupanjskom postupku, druga stranka u žalbenom postupku i žalitelj -

[*omissis*] protiv

Agro Trade Handelsgesellschaft mbH, [*omissis*]

[*omissis*] Lauschied

- tuženik, žalitelj i druga stranka u žalbenom postupku -

[omissis] 3. građansko vijeće Hanseatisches Oberlandesgerichta (Hanzeatski visoki zemaljski sud) [omissis] [sastav sudskog vijeća] odlučilo je 9. prosinca 2021. sljedeće:

I. Postupak se prekida.

II. Sljedeća prethodna pitanja upućuju se Sudu Europske unije radi tumačenja članka 1. u vezi s Prilogom 1. stavkom 1. točkama (b) i (f) Uredbe Komisije (EU) br. 547/2011 od 8. lipnja 2011. o provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ u pogledu zahtjeva za označivanje sredstava za zaštitu bilja:

1. Treba li članak 1. u vezi sa stavkom 1. točkom (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 tumačiti na način da se u slučaju paralelnog uvoza sredstva za zaštitu bilja prilikom njegova stavljanja na tržište u drugoj državi članici na pakiranju moraju navesti ime i adresa korisnika odobrenja države članice podrijetla iz koje je uvezeno sredstvo za zaštitu bilja?
2. Treba li članak 1. u vezi sa stavkom 1. točkom (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 tumačiti na način da se u slučaju paralelnog uvoza sredstva za zaštitu bilja na pakiranju obvezno mora navesti nepromijenjeni serijski broj koji je proizvođač prvotno dodijelio ili je u skladu s navedenom odredbom da paralelni uvoznik ukloni prvotni serijski broj i na pakiranju naznači vlastiti identifikacijski broj ako vodi evidencije iz kojih proizlazi usklađenost serijskih brojeva koje upotrebljava s onima korisnika odobrenja koji paralelno uvozi sredstvo za zaštitu bilja?

Obrazloženje

A.

Tužitelj je njemačko prodajno poduzeće unutar grupacije Syngenal koje u Saveznoj Republici Njemačkoj i drugim državama članicama Europske unije proizvodi i stavlja na tržište, među ostalim, sredstva za zaštitu bilja. Tuženik, kao trgovačko poduzeće u poljoprivrednom sektoru, prodaje, među ostalim, sredstva za zaštitu bilja, osobito ona koja se paralelno uvoze. Također uvozi, među ostalim, tužiteljeva sredstva za zaštitu bilja. U Saveznoj Republici Njemačkoj prodaje neotvorene tužiteljeve izvorne spremnike, zamjenjujući izvornu etiketu vlastitom naljepnicom. Na njoj se među ostalim nalaze podaci o tuženiku kao uvozniku i prodavaču, ali ne i o korisniku odobrenja sredstva za zaštitu bilja u državi članici podrijetla. Prvotni proizvođačev serijski broj zamjenjuje vlastitim identifikacijskim brojem i vodi registar iz kojeg proizlazi koji prvotni serijski broj odgovara identifikacijskom broju koji je dodijelio.

Tužitelj smatra da to predstavlja povredu članka 1. u vezi sa stavkom 1. točkama (b) i (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011. Od prvostupanjskog suda zatražio je

u mjeri u kojoj je to i dalje relevantno za žalbeni postupak i prethodni postupak da tuženiku zabrani, pod prijetnjom izricanja novčane kazne,

1. [...]

c. da u trgovini u Saveznoj Republici Njemačkoj sâm ili posredstvom treće osobe stavlja na tržište, to jest u svrhu prodaje drži na raspolaganju, nudi, izlaže ili na drugi način izdaje, sredstvo za zaštitu bilja pod nazivom „ABAREX PRO”, „AGRO TRIO” i/ili „REXTOP” kao paralelni uvoz u odnosu na sredstvo za zaštitu bilja odobreno u Njemačkoj društvu Syngenta Agro GmbH, a na kojem je uklonjen podatak, otisnut na njegovu izvornom pakiranju, o imenu i adresi korisnika odobrenja, kako je to prikazano na priloženom dokumentu K 6;

i/ili

d. da u trgovini u Saveznoj Republici Njemačkoj sâm ili posredstvom treće osobe stavlja na tržište, to jest u svrhu prodaje drži na raspolaganju, nudi, izlaže ili na drugi način izdaje, sredstvo za zaštitu bilja pod nazivom „ABAREX PRO”, „AGRO TRIO” i/ili „REXTOP” kao paralelni uvoz u odnosu na sredstvo za zaštitu bilja odobreno u Njemačkoj društvu Syngenta Agro GmbH, a na kojem je uklonjen serijski broj, otisnut na njegovu izvornom pakiranju, te zamijenjen drugim identifikacijskim brojem, kako je to prikazano na priloženom dokumentu K 6;

[...]

Osim toga, drugim, trećim i četvrtim tužbenim zahtjevom također je prema tuženiku istaknuo zahtjeve koji se odnose na dostavljanje podataka, utvrđenje naknade štete i naknadu troškova pravnog zastupanja koje je imao prije pokretanja sudskog postupka.

Landgericht (Zemaljski sud, Njemačka) naložio je tuženiku da udovolji zahtjevu navedenom pod točkom 1.c i naknadnim zahtjevima povezanim s njim, dok je tužbu odbio u dijelu koji se odnosi na zahtjev naveden pod točkom 1.c i naknadne zahtjeve povezane s njim.

U tom smislu Landgericht (Zemaljski sud) je, što se tiče zahtjeva navedenog pod točkom 1.c, naveo da je za definicije potrebne za primjenu odredbi Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 u pogledu zahtjeva za označivanje sredstava za zaštitu bilja mjerodavan članak 3. točka 10. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća. „Vlasnik odobrenja” je u skladu s člankom 3. točkom 24. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 „bilo koja fizička ili pravna osoba koja ima odobrenje za sredstvo za zaštitu bilja”. „Odobrovanje sredstva za zaštitu bilja” je prema članku 3. točki 10. Uredbe (EU) br. 1107/2009 „administrativni postupak kojim nadležno tijelo države članice odobrava stavljanje na tržište sredstva za zaštitu bilja na svojem području”. Iz toga slijedi da je vlasnik odobrenja osoba koja u državi članici dobije odobrenje sredstva za zaštitu bilja. Ta uporaba pojma

odobrenja zadržana je u članku 18. Uredbe (EZ) br. 1107/2009. Nasuprot tomu, u članku 52. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 navodi se u vezi s paralelnom trgovinom mogućnost „odobrenja za paralelnu trgovinu” u pogledu „sredstva za zaštitu bilja odobrenog u jednoj državi članici”. Iz uporabe pojmova u Uredbi (EZ) br. 1107/2009 proizlazi da se ime i adresa korisnika odobrenja i broj odobrenja sredstva za zaštitu bilja u skladu sa stavkom 1. točkom (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 odnose na ime i adresu korisnika odobrenja u državi članici podrijetla s obzirom na to da se u vezi s paralelnom trgovinom upotrebljava pojam odobrenja u jezičnom obliku iz prethodno navedene odredbe koja se na nju odnosi. Zbog toga je prodaja paralelno uvezenog sredstva za zaštitu bilja bez navođenja korisnika odobrenja u državi članici podrijetla u suprotnosti sa stavkom 1. točkom (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011.

Što se tiče zahtjeva navedenog pod točkom 1.d, Landgericht (Zemaljski sud) je naveo da pojam „serijski broj” iz stavka 1. točke (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 nije definiran ni u toj uredbi ni u Uredbi (EZ) br. 1107/2009. Smatrao je da, za razliku od navođenja imena i adresa korisnika odobrenja sredstva za zaštitu bilja, formulacija Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 dopušta tuženikovo tumačenje prema kojem se navedeni pojam može odnositi i na vlastiti serijski broj paralelnog uvoznika. Ocijenio je da iz tumačenja stavka 1. točke 1. podtočke (f) Priloga I. Uredbi br. 547/2011 proizlazi da je zamjena serijskog broja dopuštena s obzirom na slobodno kretanje robe jer može biti nužna za sprečavanje ili prestanak praksi zatvaranja tržišta. Zaključio je da okolnost da u predmetnom slučaju nije razvidno da je tužitelj provodio prakse zatvaranja tržišta ne utječe na tumačenje Uredbe (EU) br. 547/2011 i Uredbe (EZ) br. 1107/2009.

Obje stranke podnijele su žalbu protiv te presude.

B.

Ishod žalbi ovisi o tumačenju članka 1. u vezi sa stavkom 1. točkama (b) i (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011. Prije donošenja odluke stoga valja prekinuti postupak i u skladu s člankom 267. stavkom 1. točkom (b) i člankom 267. stavkom 3. UFEU-a uputiti Sudu Europske unije zahtjev za prethodnu odluku.

Tužitelj bi mogao imati predmetna prava na temelju članka 8. stavka 1., članka 9. prve rečenice, članka 3. stavka 1. i članka 3.a UWG-a u vezi sa zahtjevima iz članka 1. u vezi sa stavkom 1. točkama (b) i (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011.

I.

Ispunjeni su opći uvjeti koji se odnose na tržišno natjecanje. Stranke su konkurenti u smislu članka 2. stavka 1. točke 3. UWG-a. Članak 1. Uredbe (EU) br. 547/2011 predstavlja odredbe kojima se uređuje postupanje na tržištu u smislu članka 3.a UWG-a, a čijim se nepoštovanjem može znatno utjecati na tržišno natjecanje na štetu konkurenata i potrošača u smislu članka 3.a UWG-a. Osim toga, sporni

proizvod jest sredstvo za zaštitu bilja u smislu članka 1. Uredbe (EU) br. 547/2011 u vezi s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1107/2009.

II.

Tuženik je povrijedio članak 1. u vezi sa stavkom 1. točkom (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 ako je, kao paralelni uvoznik, na temelju te odredbe bio dužan navesti korisnika odobrenja sredstva za zaštitu bilja uvezenog iz države članice podrijetla i prilikom njegove prodaje u Saveznoj Republici Njemačkoj (prvo prethodno pitanje).

1. Stavkom 1. Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 predviđa se da su različiti podaci „jasno i neizbrisivo naznačeni na ambalaži sredstava za zaštitu bilja”. To se u skladu s točkom (b) također odnosi na „ime i adresu korisnika odobrenja i broj odobrenja sredstva za zaštitu bilja”. Zahtjev za odobrenje podnosi se na temelju članka 33. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 „u svakoj državi članici gdje se sredstvo za zaštitu bilja namjerava staviti na tržište” i odnosi se prije svega isključivo na državu članicu u kojoj se sredstvo za zaštitu bilja namjerava staviti na tržište. U skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1107/2009, paralelna trgovina može se u pogledu sredstva za zaštitu bilja odobrenog u drugoj državi članici odobriti ako država članica u kojoj se ono namjerava paralelno uvesti utvrdi da je to sredstvo za zaštitu bilja po svojem sastavu identično nekom sredstvu za zaštitu bilja već odobrenom na njezinu području (referentno sredstvo). To se sredstvo može u skladu s člankom 52. stavkom 5. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 staviti na tržište i upotrebljavati isključivo u skladu s odredbama iz odobrenja za referentno sredstvo.

2. Tužitelj smatra da zahtjevi u pogledu označivanja predviđeni Uredbom br. 547/2011 bez ograničenja obvezuju i paralelnog uvoznika. Tvrdi da u tom pogledu on mora u skladu s jasnim i nedvosmislenim tekstom stavka 1. točke (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 na pakiranju navesti korisnika odobrenja u državi članici podrijetla. Tužitelj se u tom smislu slaže sa stajalištem Landgerichta (Zemaljski sud) navedenom u prvostupanjskoj presudi.

3. Tuženik smatra da Uredba br. 547/2011 ne sadržava jasnu odredbu u tom pogledu. Napominje da valja uzeti u obzir to da uvezeni proizvod nema vlastito odobrenje u državi članici uvoznici i da stoga ne postoji korisnik odobrenja tog proizvoda u smislu Uredbe. Ističe da se sredstvom samo upućuje na referentno sredstvo odobreno u državi članici uvoznici, čiji korisnik odobrenja ne mora nužno biti istovjetan onomu u državi članici podrijetla. Tvrdi da bi se navođenjem korisnika odobrenja u državi članici podrijetla mogao stvoriti pogrešan dojam u okviru trgovine poljoprivrednim proizvodima i među primjeniteljima da će se i u državi članici uvoznici primjenjivati područja i pravila za primjenu uvezenog proizvoda na kojima se temelji odluka o odobrenju u državi članici podrijetla, što je u suprotnosti s odredbom članka 52. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1107/2009. Napominje da, budući da između države članice podrijetla i države članice uvoznice postoje razlike u pogledu dopuštenih uvjeta, u okviru trgovine

poljoprivrednim proizvodima i među primjeniteljima postoji opasnost od nezakonite prodaje i primjene u području primjene koja u Njemačkoj nije uopće ili nije odobrena s obzirom na tu dozu. Također smatra da bi se stvorio pogrešan dojam da je korisnik odobrenja države članice podrijetla ujedno poduzetnik odgovoran za stavljanje na tržište u državi članici uvoznici.

Tvrđi da je u skladu sa smislom i svrhom te odredbe isključivo relevantno tko je sredstvo za zaštitu bilja stavio na tržište dotične države članice. Ističe da je to također u skladu s odredbama o označivanju kemikalija iz članka 17. stavka 1. u vezi s člankom 2. točkom 26. Uredbe (EZ) br. 1272/2008 u pogledu „dobavljača”. Navodi da bi on u slučaju paralelne trgovine bio isključivo paralelni trgovac, a ne korisnik odobrenja sredstva u državi članici podrijetla. Prema njegovu mišljenju stoga ne bi bilo protivno pravu Unije naznačiti, umjesto korisnika odobrenja, isključivo ime i adresu paralelnog trgovca.

Osim toga, napominje da se na temelju podatka o prvobitnom korisniku odobrenja i njegovoj adresi može utvrditi iz koje je zemlje sredstvo stavljeno u paralelni promet u Njemačkoj. Tuženik smatra da bi to velik broj poljoprivrednih poduzeća potaknulo na vlastiti uvoz bez njemačkih oznaka izravnim kupnjom sredstva u drugoj državi članici, što bi moglo imati negativne posljedice za zdravlje ljudi i životinja i zaštitu okoliša, na primjer zbog vjerojatnih povreda članka 52. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1107/2009.

III.

Tuženik je povrijedio članak 1. u vezi sa stavkom 1. točkom (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 ako je, kao paralelni uvoznik, na temelju te odredbe bio dužan na spremnicima ostaviti prvotni serijski broj u nepromijenjenom obliku. U tom je pogledu relevantno može li tuženik ukloniti prvotni serijski broj, zamijeniti ga vlastitim identifikacijskim brojem i voditi registar iz kojeg proizlazi koji prvotni serijski broj odgovara identifikacijskom broju koji je dodijelio (drugo prethodno pitanje).

1. U skladu sa stavkom 1. točkom (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011, „serijski broj sredstva” jedan je od podataka koji se „jasno i neizbrisivo” navode na pakiranju sredstva za zaštitu bilja. Člankom 49. stavkom 4. PflSchG-a paralelna trgovina sredstvima za zaštitu bilja uređuje se na sljedeći način: „Ako korisnik odobrenja u pogledu označivanja iz članka 47. stavka 1. ne upotrebljava serijski broj korisnika odobrenja sredstva za zaštitu bilja, mora voditi evidencije iz kojih proizlazi usklađenost serijskog broja koji je upotrijebio s onima korisnika odobrenja sredstva za zaštitu bilja koje se paralelno uvozi i čuvati ih najmanje pet godina.”

Ta nacionalna odredba stoga pretpostavlja postojanje slučajeva u kojima se paralelnom uvozniku dopušta da prvotni serijski broj zamijeni vlastitim identifikacijskim brojem. Zbog nadređenosti prava Unije tom se odredbom nipošto ne može dopustiti zamjena prvotnog serijskog broja ako bi paralelni

uvoznik bio na temelju članka 1. u vezi sa stavkom 1. točkom (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 dužan na pakiranju ostaviti prvotni serijski broj u nepromijenjenom obliku.

2. Tužitelj smatra da već tekst stavka 1. točke (b) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 upućuje na to da se na pakiranju mora ostaviti prvotni serijski broj u nepromijenjenom obliku. Tvrdi da to proizlazi kako iz pojma „serije”, koji se odnosi na proizvodnju sredstva za zaštitu bilja tako iz pojma „sredstva”, koji se nužno odnosi na korisnika odobrenja. Osim toga, navodi da to potkrepljuje i zahtjev u pogledu „neizbrisivog” naznačivanja, koji se također odnosi na serijski broj.

Općenite obveze označivanja na temelju te odredbe također se prema njegovu mišljenju izravno primjenjuju na paralelnog uvoznika. Ističe da odredba članka 49. stavka 4. PflSchG-a ne bi bila primjenjiva u slučaju suprotnosti s Uredbom (EU) br. 547/2011, koja ima prednost u skladu s pravom Unije.

Ističe da podaci o korisniku odobrenja i serijskom broju služe zaštiti korisnika i zaštiti okoliša kako bi se u hitnim slučajevima korisniku odobrenja omogućilo da što je prije moguće utvrdi pogreške u primjeni ili neispravne serije. Napominje da isključivo nositelj odobrenja ima stručno znanje o proizvodima koje je potrebno za davanje uputa za otklanjanje opasnosti u takvim slučajevima.

To tumačenje također je u skladu sa Smjernicama Komisije o paralelnom uvozu, podnesenima kao Prilog K12, kojima su samo u slučaju prepakiranja (a ne u slučaju ponovnog označivanja, o kojem je riječ u ovom predmetu) predviđena nepodudarna načela.

3. Tuženik se u tom pogledu slaže sa stajalištem Landgerichta (Zemaljski sud) i smatra da tekst stavka 1. točke (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 ne sadržava jasne i precizne odredbe o serijskom broju. Prema njegovu mišljenju tekst ostavlja otvoreno pitanje odnosi li se serijski broj isključivo na onaj izvorni, odnosno na onaj koji je proizvođač prvotno dodijelio sredstvu. Tvrdi da su i ostali dijelovi teksta otvorenog izričaja, ako je riječ o, primjerice, „sredstvu”, koje označava samo mješavinu, koja se sastoji od aktivne tvari i njezinih koformulanata. Međutim, ističe da bi se upravo serije takvog sredstva mogle utvrditi na temelju tuženikova rukovanja. Napominje da u tom pogledu ni članak 49. PflSchG-a nije u suprotnosti s pravom Unije.

Navodi da ostavljanje serijskog broja također nije nužno u hitnim slučajevima. Smatra da se u slučaju potrebe trebaju poduzeti mjere prve pomoći koje se već nalaze u oznaci koju je naznačio. Uostalom, tvrdi da je moguće obratiti se paralelnom trgovcu. Osim toga, navodi da za svako sredstvo za zaštitu bilja postoji sigurnosno-tehnički list, koji je u svakom trenutku dostupan kod osobe koja stavlja na tržište kemikaliju. Dodaje da obveza navođenja prvotnog serijskog broja predstavlja opasnost od zatvaranja tržišta jer bi se na taj način moglo utvrditi u kojoj je državi članici tuženik stekao uvezeni proizvod. Bez uklanjanja postoji

opasnost da će se grupacija Syngenta osvećivati tamošnjem tužiteljevu kupcu i tuženikovu dobavljaču sve do uklanjanja s popisa kupaca.

IV.

Razvidno je da ne postoji sudska praksa nacionalnih sudova Savezne Republike Njemačke u pogledu pitanja tumačenja o kojima je riječ u ovom predmetu.

Postoje dvojbe o pravilnom tumačenju stavka 1. točaka (b) i (f) Priloga I. Uredbi (EU) br. 547/2011 jer u toj uredbi ne postoje posebne odredbe o posebnoj situaciji označivanja paralelno uvezenih sredstava za zaštitu bilja. Iako bi tekst prethodno navedenih odredbi mogao u smislu tužiteljeva tumačenja upućivati na to da se prilikom označivanja uvezenog proizvoda navode i korisnik odobrenja u državi članici podrijetla i prvotni serijski broj, smisao i svrha propisa također bi s obzirom na situaciju paralelne trgovine mogli omogućiti široko tumačenje, kako ga iznosi tuženik. Zbog toga se čini da je u skladu s člankom 267. stavkom 1. točkom (b) i člankom 267. stavkom 3. UFEU-a potrebno Sudu Europske unije uputiti zahtjev za prethodnu odluku.

[omissis] [imena sudaca koji su sudjelovali u donošenju odluke]